

Позив младим професионалним тимовима за квалификацију за израду идејног решења дела подручја Линијског парка у Београду

Контекст и повод позива

Измештањем пруге око Калемегдана и пренаменом саобраћајне у зелене површине јавне намене, формиран су услови да драгоцен, а сада девастирани јавни простор у централној градској зони добије садржај јавног парка. У складу са одлуком Скупштине Града Београда из септембра 2018. године, Дирекција за грађевинско земљиште и изградњу Београда иницирала је израду Плана детаљне регулације (ПДР) за ово подручје, који тренутно израђује Урбанистички завод Београда. Подручје ПДР Линијски парк у Београду обухвата простор дела коридора старе железничке пруге у оквиру територије ГО Стари град и ГО Палилула, од Бетон хале до Панчевачког моста, у дужини од 4600 м.

Трансформација овог простора, некада намењеног саобраћајној инфраструктури, у јавни простор мултифункционалног градског парка има вишеструки значај за будући развој Града Београда, као и квалитет живота, општег здравља и благостања његових грађана и посетилаца:

- Повећањем обима и квалитета озелењавања и регулисања површинских вода овог простора доприноси се отпорности централне зоне града на климатске промене, за коју је препознато више ризика по јавно здравље и благостање¹. Успешном применом природом инспирисаних решења (енгл. *nature-based solutions*)² истовремено би се унапредио квалитет животне средине и подстакao стратешки развој Београда као здравог и зеленог града³.

¹ Акциони план адаптације на климатске промене са проценом рањивости, 2015., Градска управа Града Београда, Секретаријат за заштиту животне средине, https://www.begrad.rs/images/data/490a945e291ea727dd293493f6b7f187_6038551926.pdf

² Концепт промовисан од стране Европске комисије кроз политике урбаног развоја и развојно-истраживачке оквира финансирања (<https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>) и од стране Међународне уније за заштиту природе (<https://www.iucn.org/commissions/commission-ecosystem-management/our-work/nature-based-solutions>)

³ План генералне регулације система зелених површина Београда, 2019., Урбанистички завод Београда; Стратегија пошумљавања подручја Београда, 2009., Градска управа града Београда – Секретаријат за заштиту животне средине и Институт за шумарство из Београда, https://www.begrad.rs/images/file/a0b89a674852be8feba7aef3837f701e_5421681579.pdf

- Креативним и иновативним избором програма активности и садржаја Линијског парка⁴, специфичних за овакав простор, може се допринети урбаној трансформацији околног ткива и подизању атрактивности централне зоне и града у целини, као и стварању услова за одрживи економски развој. Уз помоћ мера орживе урбане мобилности, кроз промоцију пешачког, бициклическог и еколошки прихватљивог јавног градског саобраћаја⁵ у широј зони око Линијског парка, допринеће се бољој приступачности и повезаности централних градских простора и приобаља, што је од значаја за развој мрежа културно-едукативних, спортско-рекреативних и забавних садржаја, а све у функцији социјалне интеграције и економског оснаживања грађана.

У свету постоје бројни примери добре праксе, као што су Хај лајн (High line) у Њу Јорку, Блумингдејл трејл парк (Bloomingdale Trail and Park) у Чикагу, Рејл коридор (Rail Corridor) у Торонту итд., где су напуштени пружни коридори сличним интервенцијама трансформисани у нове градске симболе - јединствене зелене коридоре са јавним садржајима намењеним како локалном становништву, тако и туристима. Квалитет ових решења производ је процеса интензивне комуникације и конструктивне сарадње свих актера развоја – од самих грађана до градске управе.

Овај позив тежи да, по угледу на добре праксе из света, створи услове за иновативно осмишљавање одрживе трансформације простора Линијског парка у Београду, тако да се обезбеди мултифункционалност овог простора у складу са интересима свих корисника, савременим техничко-технолошким решењима и расположивим економским ресурсима. У том смислу, овај позив је осмишљен као део иницијативе за иновирање праксе урбанистичког планирања, а кроз стварања услова за ефикасно и квалитетно спровођење ПДР Линијског парка још у фази његове израде. Успех овог процеса зависи од креативних капацитета професионалаца, али и добре информисаности о потребама и интересима заинтересованих страна, као и њиховим капацитетима да конструктивно учествују у спровођењу и реализацији решења.

Циљ позива

Циљ овог позива је да се кроз деловање и афирмисање младих професионалних, првенствено архитектонских тимова (у интерактивној сарадњи са другим сродним струкама) постигне **креативност у стварању иновативних и одрживих решења** за унапређење квалитета живота и еколошких услова за угодан боравак на отвореном свих суграђана и корисника овог дела Београда.

⁴ Упитник за грађане и организације фокус група и радионица у оквиру пројекта ПАМЕТНИ градови ([CLEVER Cities](#)) одржаће се од децембра 2019. до фебруара 2020. године

⁵ План одрживе урбане мобилности Београда, израда у току, Градска управа Града Београда – Секретаријат за саобраћај

Учешћем у овом позиву **млади професионалци имаће прилику да промовишу свој ауторски израз и стручну способност**, али и да се квалификују за стицање значајног искуства у ко-креативном дизајну⁶ јавних простора Београда.

Услови учешћа

Овим поводом Град Београд уз подршку Друштва архитеката Београда, а уз помоћ донација приватних инвеститора из непосредног окружења Линијског парка, позива младе архитектонске (и трансдисциплинарне) тимове да се квалификују за израду пројектантског и партерног идејног решења дела подручја Линијски парк у Београду.

Позив се расписује за тимове од најмање три члана који могу бити дипломиране архитекте, урбанисти, пејзажне архитекте и професионалци комплементарних струка, а који на дан позива имају 40 или мање година. Иста особа не може учествовати у више различитих тимова (уколико се то деси, пријаве тих тимова биће одбачене у целости). Позив је отворен само за држављане Републике Србије, са пребивалиштем у Републици Србији.

Због значајне дужине потеза будућег Линијског парка и варијација садржаја и амбијената у његовом окружењу, читава површина парка подељена је у 10 оквирних просторно-програмских целина. У складу са поделом на целине, по завршетку процеса квалификација биће одабрано 10 тимова, а сваки ће у процесу ко-креације бити ангажован на изради идејног решења једног од делова подручја Линијски парк.

Предмет позива

Циљ ангажовања већег броја тимова младих архитеката, урбаниста, пејзажних архитеката и инжењера комплементарних струка јесте да се, на основу анализе просторних потенцијала, актуелних примера добре праксе, специфичних функционалних, социјалних и економских потреба али и ограничења непосредног и ширег окружења:

- ⇒ дефинишу оптималне развојне могућности простора и потенцијали за примерену нову изградњу јавног простора, како би локација прошла кроз адекватан процес урбане обнове

⁶ Више о процесу ко-креације можете прочитати на следећој интернет страни: <https://clevercitiesguidance.wordpress.com/> као и у Водичима http://clevercities.eu/fileadmin/user_upload/Resources/D1.1_Theme_5_Co-creation_framework_FPM_12.2018.pdf и http://clevercities.eu/fileadmin/user_upload/Resources/D1.1_Theme_6_Running_CALs_in_16_steps_FPM_12.2018.pdf

и како би се дефинисала препознатљива урбанистичко-архитектонска решења адекватна планираном значају локације за цео град;

- ⇒ формирају амбијенти афирмативни у односу на шири контекст и значај културно-историјског наслеђа ове локације (споменици културе од изузетног значаја, споменици културе индустријског наслеђа, споменици посвећени јеврејском наслеђу, итд), а атрактивних за све грађане: децу, младе, старе, запослене, незапослене, комшије, туристе, спортисте, уметнике, баштоване, предаваче, истраживаче, историчаре, иноваторе, итд...
- ⇒ прикажу однос са околним постојећим и планираним градским ткивом;
- ⇒ промовише интегрисано планирање у примени биоклиматских принципа пројектовања, екосистемских услуга и природом-инспирисаних решења.

За потребе процеса квалификације за израду идејног решења дела подручја Линијски парк, заинтересовани тимови подносе следећи штампани материјал:

- Концепт просторног сегмента Линијског парка у залеђини насеља Дунавски кеј и Марине Дорћол (просторне целине 4 и 5), са програмом / садржајима по избору, у слободној техници, на два листа А3 формата;
- Портфолио тима (или извод из појединачних портфолија чланова тима) слободном техником у формату А3;
- Списак учесника у тиму са кратком биографијом (CV);
- Општу документацију за сваког члана тима: фотокопију личне карте, фотокопију потврде о држављанству, фотокопију потврде о пребивалишту, фотокопију дипломе;
- Изјаву о тачности свих података из биографија и потврду о ауторству предложеног концепта и прилога из портфолија, као и удео сваког члана тима у случају избора за израду идејног решења - потписану од стране свих чланова тима.

Критеријуми за оцењивање достављених пријава на позив

Поред поштовања и задовољења услова из позива, стручни тим за координацију поступка и избор тимова ће вредновати достављене пријаве на основу критеријума за оцењивање претходног искуства, претходних резултата и предложених концепата, са укупно 100 бодова:

- ⇒ максимално 40 бодова –квалитет концептуалних решења са аспекта архитектонско - урбанистичке организације, обликовања простора и визуелног идентитета решења;
- ⇒ максимално 25 бодова – одмерена, промишљена и локално прилагођена примена природом-инспирисаних решења⁷ при концептуалној поставци објеката и партера, екосистемских услуга и биоклиматских принципа;
- ⇒ максимално 30 бодова – претходни резултати на основу портфолија;
- ⇒ максимално 5 бодова – претходно искуство на основу биографија.

Да би тим био изабран за даљу разраду концепта, односно израду идејног решења дела подручја Линијског парка, потребно је да буде оцењен са најмање 70 бодова, а стручни тим за координацију поступка и избор тимова ће изабрати 10 најбоље оцењених тимова којима ће се

⁷ Ради илустрације и анализе могућност угледања на примере добре праксе, погледати следеће каталоге:

- [Catalogue of Nature-based solutions for urban regeneration](#)
- [The UNaLab Technical Handbook of Nature-Based Solutions](#)
- [The URBAN GreenUP Nature-Based Solutions \(NBS\) Catalogue](#)
- [ThinkNature's Nature-Based Solutions Handbook](#)

дати могућност да обрађују по једну просторну целину Линијског парка кроз израду идејног решења⁸.

Ток процеса

Програмски задатак биће прецизно дефинисан по објави победничких тимова, а могу се користити и закључци фокус група које ће се спровести у оквиру пројекта CLEVER Cities (ПАМЕТНИ градови), резултате упитника за грађане о садржајима Линијског парка и отворене радионице за шире грађанство са изложбом.

Подела тимова по просторним целинама и програмским задацима биће одлука стручног тима за координацију поступка и избор тимова, на основу исказаних афинитета и капацитета кроз пријаву и предложене концепте.

Чланови победничких тимова потписаће ауторске уговоре (као физичка лица или као предузетници, уколико имају регистровано предузетништво) о ангажовању на изради идејног решења дела Линијског парка – посебна просторна целина. Ангажовање ће трајати три месеца, а нето месечна накнада по ауторском тиму износиће 600.000,00 РСД и биће подељена међу члановима тима, у складу са поднетом изјавом о уделу сваког члана тима и ти појединачни износи биће предмети ауторских уговора који ће се потписати са сваким чланом тима.

Током израде идејних решења, рад младих тимова координираће, усклађивати и интегрисати стручни тим, састављен од еминентних стручњака Града Београда и Архитектонског факултета, уз подршку Друштва архитеката Београда. Ауторска права учесника биће призната након предаје и усвајања израђених идејних решења.

Идејно решење Линијског парка, као асамблаж радова младих тимова, биће основ за израду нацрта плана детаљне регулације овог простора.

Након завршетка израде идејних решења, усвајања планског документа и регулисања имовинско-правних односа, Град Београд ће расписати тендер за израду пројектно-техничке документације за пројектовање и извођење, у складу са Законом о планирању и изградњи и Законом о јавним набавкама. При распису тендера, услов за понуђаче биће укључивање свих аутора кроз ауторски надзор.

Термински план: рокови позива и израде идејног решења

Позив се расписује 18. децембра 2019. године.

Јавна презентација позива и усмено давање одговора заинтересованим учесницима биће организовано 16. јануара 2020. године. Информација о локацији и термину јавне презентације биће објављена на сајту Друштва архитеката Београда.

Рок за пријаву и доставу материјала по позиву је 28. јануар 2020. године од 9 до 15 часова, у просторијама Друштва архитеката Београда на адреси Кнеза Милоша 7а, 3. спрат.

Изложба за грађане и њихово оцењивање одржаће се најкасније у суботу, 8. фебруара.

⁸ У случају да се на позив јави мање од 10 тимова, или да мање од 10 тимова буде оцењено са 70 и више бодова, стручни тим за координацију поступка и избор тимова ће донети одлуку о реорганизацији просторних целина и њиховом додељивању на даљу разраду сваком од изабраних тимова.

Свечано проглашење победничких тимова, подела тимова по зонама, презентација програмског задатка и првих смерница за колаборативни рад на изради идејног решења (ко-дизајн) биће одржани до 12. фебруара 2020. године, након чега ће уследити потписивање уговора.

Идејно решење ће се израђивати три месеца од дана потписивања ауторских уговора.

ШТА ОВАЈ ПОЗИВ НИЈЕ

- ⊗ није архитектонско-урбанистички конкурс;
- ⊗ није анонимни конкурс;
- ⊗ није јавна набавка и не подлеже ни једном важећем закону;
- ⊗ није позив за јединствено, целовито ауторско решење...

ШТА ОВАЈ ПОЗИВ ЈЕСТЕ

- √ јесте намера да се промовише рад младих архитеката и/или трансдисциплинарних тимова;
- √ јесте тежња да се ускладе стратешки планови управе, жеље и потребе грађана, креативне идеје младих професионалаца и воља и могићности приватних инвеститора;
- √ јесте експеримент ко-креације и тестирање колаборативног планирања и дизајна...